

**GEMEENSCHAPS- EN GEWESTREGERINGEN
GOVERNEMENTS DE COMMUNAUTE ET DE REGION
GEMEINSCHAFTS- UND REGIONALREGIERUNGEN**

VLAAMSE GEMEENSCHAP — COMMUNAUTE FLAMANDE

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

N. 2004 — 4794

[C — 2004/36757]

**14 JULI 2004. — Besluit van de Vlaamse Regering
tot het vaststellen van een onderhoudspremie
voor beschermd monumenten en stads- en dorpsgezichten**

De Vlaamse Regering,

Gelet op artikel 11, § 9 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992 en 21 november 2003;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 29 september 1994 tot het instellen van een onderhoudspremie voor beschermd monumenten, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2000 en bij het besluit van de Vlaamse Regering van 1 maart 2002;

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de Begroting, gegeven op 12 mei 2004;

Gelet op het advies 37.330/3 van de Raad van State, gegeven op 22 juni 2004, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken;

Na beraadslaging,

Besluit :

HOOFDSTUK I. — *Algemene bepalingen*

Artikel 1. In dit besluit wordt verstaan onder :

1° minister : de Vlaamse minister, bevoegd voor Monumenten en Landschappen;

2° administratie : de dienst van de Vlaamse Regering, bevoegd voor de monumenten en de landschappen;

3° decreet : het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten;

4° premienemer : de eigenaar of de houder van zakelijke rechten of huurder die opdrachtgever is van de werkzaamheden en de kosten ervan draagt;

5° ontwerper : de natuurlijke persoon of rechtspersoon die het ontwerp maakt van het herwaarderingsplan;

6° herwaarderingsplan : een door de minister of zijn gemachtigde goedgekeurd herwaarderingsplan zoals vermeld in artikel 11, § 9, 4°, van het decreet, waarin de onderhouds- en herwaarderingswerkzaamheden en hun uitvoeringsvoorraarden worden bepaald die de minister of zijn gemachtigde bepaalt voor de instandhouding, het onderhoud, het herstellen of verbeteren van de waarden van het geheel of een gedeelte van een beschermd stads- of dorpsgezicht;

7° onderhoudswerken : werkzaamheden die de Vlaamse Regering of haar gemachtigde als dusdanig aanmerkt :

a) voor een beschermd monument of een gedeelte ervan en voor erfgoedelementen en -kenmerken :

werkzaamheden met het oog op duurzaam behoud en herwaardering, op het voorkomen van verval en ontwaarding en op dringende instandhouding, met inbegrip van werkzaamheden en diensten voor materialechnische studies en stabiliteitsstudies, vereist voor de doelmatige en vakkundige uitvoering ervan, alsook van werkzaamheden en diensten voor de bereikbaarheid en de toegankelijkheid met het oog op onderhoud;

b) opstellen van herwaarderingsplannen met het oog op de gehele herwaardering van beschermd stads- en dorpsgezichten;

8° erfgoedelementen en erfgoedkenmerken : binnen de grenzen van beschermd stads- en dorpsgezichten, niet als monument beschermd erfgoed, meer bepaald het onroerend erfgoed dat in het goedgekeurde herwaarderingsplan is aangemerkt als zijnde de bijzondere erfgoedkenmerken (structurele componenten) en/of de kenmerkende erfgoed-elementen (visuele componenten) die de eigenheid van het beschermd stads- of dorpsgezicht bepalen en de waarden vormen die aan de grondslag liggen van de bescherming;

9° toekenning van de onderhoudspremie : de officiële kennisgeving aan de premienemer van het besluit van de minister, waarbij het bedrag van de onderhoudspremie wordt vastgesteld;

10° regionale besturen : alle besturen die als dusdanig door de Vlaamse Regering of haar gemachtigde worden aangemerkt, inzonderheid de provincies, bischoppelijke seminaries, kathedrale kerkfabrieken en de besturen die bij of krachtens decreet als regionale besturen worden aangewezen;

11° lokale besturen : alle besturen die door de Vlaamse Regering als dusdanig worden aangemerkt, inzonderheid de gemeenten, verenigingen van gemeenten, openbare centra voor maatschappelijk welzijn, intergemeentelijke samenwerkingsvormen, polders, wateringen, verenigingen van polders en wateringen, de sociale woonorganisaties met uitzondering van de huurdersorganisaties, bedoeld in het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, kerkfabrieken en elke andere rechtspersoon die voor de uitoefening van een openbare eredienst onroerende goederen beheert, alsook de besturen die bij of krachtens decreet als lokale besturen worden aangewezen;

12° opdrachtgevend bestuur : het regionale of lokale bestuur dat opdrachtgever is van de onderhoudswerkzaamheden;

13° kostenraming : werkzaamheden met opgave van de betreffende benodigde hoeveelheden en de vermoedelijke kostprijs ervan. Een offerte kan beschouwd worden als een kostenraming;

14° posten : gedetailleerde omschrijving van de te leveren goederen, diensten en de te verrichten onderhoudswerkzaamheden;

15° meer- en bijwerken : aanvullende werkzaamheden die de vermoedelijke hoeveelheden in de aanvaarde kostenraming overschrijden of er niet in vermeld zijn;

16° minwerken : werkzaamheden waarbij minder wordt uitgevoerd of kleinere hoeveelheden worden aangewend dan de in de aanvaarde kostenraming vermelde vermoedelijke hoeveelheden;

17° forfaitaire werkzaamheden : werkzaamheden die op forfaitaire basis in aanmerking komen voor een onderhoudspremie. De minister bepaalt de lijst van werkzaamheden die in aanmerking komen voor een forfaitaire vaststelling van de kosten voor de werkzaamheden die in aanmerking worden genomen voor de berekening van het geheel of een gedeelte van de onderhoudspremie.

HOOFDSTUK II. — *Onderhoudspremies*

Afdeling 1. — Toepassingsgebied

Art. 2. Binnen de perken van de daartoe bestemde kredieten, ingeschreven op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, kan door de minister een onderhoudspremie worden toegekend voor onderhoudswerkzaamheden die het duurzaam behoud bevorderen van beschermd monument en stads- en dorpsgezichten, voor beschermd monumenten met inbegrip van de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, inzonderheid de bijhorende uitrusting en de decoratieve elementen, voorzover die werkzaamheden de erfgoedwaarden in stand houden of versterken.

Art. 3. De volgende werkzaamheden kunnen voor een onderhoudspremie in aanmerking komen :

1° aan beschermd monumenten en aan erfgoedelementen en -kenmerken van beschermd stads- en dorpsgezichten voorzover deze erfgoedelementen en -kenmerken vermeld zijn in het goedgekeurde herwaarderingsplan, de volgende algemene onderhoudswerkzaamheden :

- a) herstellen van dakschade, dichten en afdekken van lekken;
- b) ontmossen van daken, onderhouden, herstellen en aanbrengen van dakgoten, afvoerleidingen en rioleringen;
- c) bereikbaar maken van goten via juist geplaatste dakkapellen of dakluiken, het beloopbaar maken van hooggelegen goten;
- d) herstellen of plaatsen van ladder- en klimhaken en steigergaten;
- e) treffen van maatregelen tegen weersinvloeden en tegen dierlijke vervuiling;
- f) bestrijden van houtworm, schimmel, zwam- en vochtaantasting;
- g) onderhouden en herstellen van gevels of onderdelen ervan door onder meer te metselen, te bepleisteren en te voegen en door beschermings- en afwerkingslagen aan te brengen zoals kaleien, schilderen, vernissen, vergulden, vertinnen en verzilveren;
- h) herstellen, vervangen of opnieuw aanbrengen van historisch houtwerk zoals deuren, ramen, luiken, poorten, gootconstructies, beplanking met inbegrip van hang- en sluitwerk en beglazing;
- i) reinigen en herstellen van glas-in-lood met inbegrip van de draagstructuur;
- j) reinigen, ontmossen, hydrofugerken, verharden en behandelen tegen opstijgend vocht van muren en andere constructieve elementen, evenals alle andere behandelingen met waterwerende en materiaalversteigende producten;
- k) afdekken en beschermen van vriesbarstige beeldhouwwerken, architectuurelementen en sierobjecten;
- l) verstevigen van funderingen;
- m) treffen van dringende maatregelen om de stabiliteit te verzekeren;
- n) treffen van maatregelen tegen corrosie, aftakeling en ontaarding van materialen;
- o) bijwerken, herstellen of vervangen van geërodeerde materialen of onderdelen;
- p) treffen van maatregelen ter beveiliging tegen diefstal en moedwillige of toevallige beschadigingen;
- q) onderhoud, herstel en beheer van kenmerkende structuren zoals waterpartijen, vijvers, waterbekkens, waterlopen, walgrachten, grachten en greppels en eventueel de afvoer van vrijgekomen materiaal, duikers, beschoeiingen, taluds, wegen en paden, laanbepalingen, bomenrijen, bomen- en heestergroepen, solitaire bomen en struiken, hagen, loofgangen, borders en perken, bruggetjes, tuin- en kaaimuren, schuttingen,hekken, pergola's, prieeltjes, tuin- en parkornamentiek en tuin- en parkmeubilair;
- r) onderhoud, herstel en beheer van kleine landschaps-elementen;
- s) onderhoud, herstel en beheer van de beplantingen op percelen met een houtige begroeiing, zoals parkbossen, hakhout- en middelhoutbestanden, struwelen;
- t) onderhoud, herstel en beheer van open vegetatietypen, zoals historisch permanent grasland of heide, onder meer door te begrazen, te maaien, te plagggen, met inbegrip van de afvoer van maaisel en plagggen, en door veekeringen en schuilhokken te plaatsen;
- u) onderhoud, herstel en beheer van aarden wallen en dijken;
- v) snoeien, knotten, leiden en verzorgen van bomen, struiken en hagen;
- w) opruimen van niet-verkoopbare delen van bomen, zoals het takhout en de boomstronken in het kader van middel- en hakhoutbeheer en van omvormingsbeheer en in parkbossen;
- x) bouwen of plaatsen van een kleinschalige opslagplaats in tuinen en parken voor gereedschap dat nodig is voor de instandhoudings- en onderhoudswerkzaamheden;
- y) werkzaamheden en diensten voor materiaal-, technische en stabiliteitsstudies;
- z) uitvoering van andere werkzaamheden met het oog op het voorkomen van de ontwaarding en op de instandhouding en het onderhoud;

2° aan beschermd monumenten daarenboven :

a) onderhoudswerkzaamheden aan het interieur of aan cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, inzonderheid de bijhorende uitrusting en de decoratieve elementen, zoals het onderhouden en conserveren van de interieurdecoratie, beelden, schilderijen, het fixeren en herstellen van verf en afwerkingslagen op wanden en plafonds, lambriseringen, schrijnwerk, historische beschilderingen op waardevolle elementen, schouwen, stucwerk, terracotta, zijde, leder, textiel en papier;

b) onderhouden van en uitvoeren van dringende herstellingswerkzaamheden aan trappen, vloeren en zolderingen;

3° aan beschermd monumenten, voor onderhoudspremies die toegekend worden aan lokale en regionale besturen, daarenboven :

a) onderhouden (inclusief met onderhoudscontract), herstellen en vervangen van elektrische en verwarmingsinstallaties, beveiligingssystemen, lichtinstallaties, klimaatregelingen met het oog op het onder controle houden van temperatuur en vochtigheid, en van andere technische voorzieningen, zoals inbraak-, brand- en bliksembeveiligingsinstallaties;

b) onderhouden, herstellen, vervangen of aanbrengen van de nodige voorzieningen voor de toegankelijkheid met het oog op onderhoud en beveiliging, zoals :

1) degelijke vaste, onder- en bovenaan verankerde trappen en loopbruggen, voldoende breed en voorzien van stevige handgrepen en leuningen om alle zolders bereikbaar te maken;

2) werkzaamheden om kapvoeten, kappen en stucgewelven, zolders (inzonderheid bovengewelven) toegankelijk te maken eventueel door doorgangen te maken;

3) aanbrengen of herstellen van veilige bevloeringen op zolderverdiepingen;

4) aanbrengen van voldoende elementaire noodverlichting en van voldoende waterdichte en geaarde stopcontacten;

c) treffen van maatregelen tegen brand, diefstal, moedwillige of toevallige beschadigingen, blikseminslag en waterschade;

d) beveiliging van de openbare weg en de gebruiker tegen steenvval;

4° aan als monument beschermd beiaarden, torenuurwerken en luiklokken, tevens :

a) treffen van dringende maatregelen voor de stabiliteit en de veiligheid van de klokkenstoel;

b) onderhouden en herstellen van ophangingsassen, klepelbevestigingen en uurwerkgewichten;

c) onderhouden en herstellen van elektrische leidingen en aandrijfmotoren;

d) herstelling van uurwerk- en klokkenspelmechanismes, noodzakelijk voor normaal gebruik;

e) onderhouden en conserveren van wijzerplaten, wijzers en aandrijfmechanismen van torenuurwerken;

f) onderhouden en conserveren van speelcabines, klokkenspeltrommels en uurwerkkasten;

5° aan de als monument beschermd orgels, tevens :

a) onderhouden en conserveren van het orgel, inzonderheid van klavier, windlade, kast en windvoorziening;

b) onderhouden, regelen en conserveren van de tractuur en de mechanieken;

c) verhelpen van intonatieproblemen en stemmen na reinigings- en onderhoudswerkzaamheden;

d) herbelederen van blaasbalgen en het winddicht maken van windladen en -kanalen;

e) conserveren en verstevigen van front- en binnenpijpen;

f) vernieuwen van pulpeten, membranen en veren en herstellen van roosters, brillen en ondersteuningen;

6° aan de als monument beschermd molens, tevens :

a) onderhouden, herstellen en regelen van het gaande werk, de waterraderen, de sluisen verdeelwerken, het gevluft, alsook van de bijbehorende machines, werktuigen en hun toebehoren;

b) onderhouds- en herstellingswerkzaamheden aan voor- en achterwaterloop;

7° aan het als monument beschermd industrieel erfgoed, tevens : onderhouden, herstellen of regelen van machines, werktuigen en hun toebehoren.

Afdeling 2. — Procedure onderhoudspremie

Onderafdeling I. — Aanvraag onderhoudspremie

Art. 4. Om in aanmerking te komen voor de toekenning van een onderhoudspremie, moet de premienemer een aanvraag indienen bij de administratie.

De aanvraag wordt per post verzonden of tegen ontvangstbewijs afgegeven en bevat de volgende elementen in vervoud :

1° een aanvraag met motivering van de werkzaamheden waarvoor een onderhoudspremie wordt gevraagd;

2° een beschrijving en kostenraming of offerte(s) van de werkzaamheden, zo nodig vergezeld van foto's en plans ter verduidelijking. De foto's en de plans slechts in één exemplaar;

3° een voorstel van gunnen van de werkzaamheden of een voorstel om de werkzaamheden in eigen beheer uit te voeren. Openbare besturen handelen overeenkomstig de wetgeving op de overheidsopdrachten;

4° een verklaring met betrekking tot de eigendomstitel. Als de premienemer de huurder is, moet de toestemming van de eigenaar voor het uitvoeren van de werkzaamheden bijgevoegd worden;

5° een verklaring met betrekking tot de BTW (geldt niet voor openbare besturen). Bij de aanvraag wordt het bewijs toegevoegd dat de premienemer de BTW niet kan recupereren, evenals de vermelding van het BTW-percentage of -percentages en de eventuele verhouding ervan.

Onderafdeling II. — Toekenning onderhoudspremie

Art. 5. De administratie onderzoekt of de aanvraag in aanmerking kan komen voor een onderhoudspremie en deelt het resultaat van dit onderzoek binnen zestig dagen mee aan de aanvrager :

1° als het dossier voor goedkeuring in aanmerking komt, geldt de datum waarop het dossier werd ingediend bij de administratie als datum van de aanvraag. De minister kent de onderhoudspremie toe. De administratie stelt de premienemer schriftelijk in kennis van de toekenning van de premie. Pas na de toekenning door de minister van de premie mag met de werkzaamheden worden gestart, zo niet wordt de premie ambtshalve geweigerd;

2° als het dossier onvolledig is bevonden of de waarborgen voor een vakkundige uitvoering onvoldoende worden geacht, wordt gemeld in welke zin het dossier moet worden aangepast om voor goedkeuring in aanmerking te komen. Een nieuwe aanvraag zal aan deze opmerkingen tegemoetkomen.

Art. 6. Met toepassing van dit besluit kan per kalenderjaar per beschermd onroerend goed of voor een deel ervan dat op zichzelf een geheel vormt, slechts één onderhoudspremie worden toegekend, met uitzondering van de beschermd monumenten waarvoor aanvullend een premie gevraagd kan worden, voor onderhoudswerkzaamheden aan het interieur of de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, inzonderheid de bijhorende uitrusting en decoratieve elementen.

Art. 7. § 1. De onderhoudspremie bedraagt 40 % van de voor betoelaging aanvaarde kostenraming, die laatste met een minimumbedrag van 1.000 euro en een maximumbedrag van 30.000 euro, exclusief BTW, als de premienemer een natuurlijke persoon, een privaatrechtelijke rechtspersoon, een lokaal of regionaal bestuur of een autonoom provincie- of gemeentebedrijf met rechtspersoonlijkheid is.

Voor de monumenten, vermeld in artikel 16, § 2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2001 houdende vaststelling van het premiestelsel voor restauratiewerkzaamheden aan beschermd monumenten, geldt een percentage van 80 % op een maximumraming van 30.000 euro.

§ 2. De onderhoudspremie wordt berekend op basis van de aanvaarde kostenraming, vermeerderd met de BTW, voorzover de premienemer het bewijs levert dat hij de BTW niet kan recupereren.

§ 3. Als de onderhoudswerkzaamheden in eigen beheer worden uitgevoerd, komen enkel de kosten voor de levering van materialen en de huur van toestellen en stellingen in aanmerking, eveneens met inbegrip van de BTW.

Art. 8. De werkzaamheden, waarvoor een onderhoudspremie is toegekend, moeten volledig worden uitgevoerd. Uiterlijk binnen een termijn van twee jaar na de datum van toekenning moeten de werkzaamheden uitgevoerd en voorlopig opgeleverd zijn en moet de uitbetaling aangevraagd zijn bij de administratie. Als hieraan niet wordt voldaan, wordt de premienemer ambtshalve geacht af te zien van de premie en wordt de premie niet uitbetaald.

Art. 9. Bij de uitvoering van de werkzaamheden mogen geen wijzigingen, weglatingen of toevoegingen worden aangebracht aan de lijst van de goedgekeurde werkzaamheden tenzij na schriftelijke goedkeuring van de minister en steeds zonder overschrijding van het toegekende bedrag.

Art. 10. Bij de afrekening van een toegekende onderhoudspremie neemt de premienemer de aanyullende kosten voor de meer- en bijwerken voor zijn rekening voorzover het bedrag van de eindafrekening hoger is dan dat waarop de premie is berekend.

Als het eindbedrag van de onderhoudswerkzaamheden lager ligt dan dat waarop de premie werd berekend, dan wordt de premie in verhouding verminderd.

Art. 11. De onderhoudspremie wordt in eenmaal uitbetaald na voorlegging van de totaliteit van de vereffende facturen en nadat door de minister of zijn gemachtigde is vastgesteld dat de werkzaamheden beëindigd zijn en volgens de regels van de kunst zijn uitgevoerd. Bij de uitbetaling kan niet meer worden betaald dan de uitgaven waarvoor geldige facturen zijn voorgelegd.

HOOFDSTUK III. — Herwaardering van beschermde stads- of dorpsgezichten

Art. 12. § 1. Voor de gehele herwaardering van beschermde stads- of dorpsgezichten of een gedeelte ervan dat een op zichzelf staande entiteit vormt, kan een herwaarderingsplan worden opgemaakt door of in opdracht van de premienemer(s) of het betrokken lokale of regionale bestuur. Slechts nadat een herwaarderingsplan door de minister is goedgekeurd, kan de minister een onderhoudspremie toekennen voor werkzaamheden aan erfgoedelementen en -kenmerken volgens de bepalingen van artikel 4 tot en met 11, voorzover de werkzaamheden vermeld zijn in het goedgekeurde herwaarderingsplan.

§ 2. Het herwaarderingsplan moet een betekenisvolle meerwaarde voor de waarden van het beschermde stads- of dorpsgezicht beogen en omvat tenminste :

1° het kadasterplan met de afbakening van het stads- of dorpsgezicht, met opgave van het gedeelte waarvoor een herwaarderingsplan wordt opgesteld en met opgave van de beschermde monumenten;

2° de vaststelling, beschrijving en verantwoording van de herwaarderingsdoelstellingen, die voortvloeien uit de waarden die aan de grondslag liggen van de bescherming;

3° de lijst van erfgoedenmerken (structurele componenten) en/of erfgoedelementen (visuele componenten) die in aanmerking komen voor onderhouds-, instandhoudings- en herwaarderingswerkzaamheden;

4° als dat relevant is voor de beoogde maatregelen aan de erfgoedkenmerken en/of - elementen :

- a) een inventarisatie van de huidige toestand van het beschermd stads- of dorpsgezicht;
- b) een gericht historisch-archivalisch onderzoek;

5° de opsomming en verantwoording van de concrete maatregelen die nodig zijn voor de herwaardering van het deel of geheel van het beschermd stads- of dorpsgezicht, gekoppeld aan een lijst van specifieke onderhoudswerkzaamheden die op basis van artikel 3, 1°, in aanmerking kunnen komen voor een onderhoudspremie;

6° eventueel worden de forfaitaire werkzaamheden die in aanmerking komen voor premieverlening opgesomd in een bij het herwaarderingsplan gevoegde tabel. Een raming vermeldt de werkzaamheden met de overeenstemmende bedragen waarvoor de forfaitaire berekening wordt voorgesteld.

§ 3. Een herwaarderingsplan heeft een geldigheidsduur van maximaal tien jaar, waarna het aan evaluatie en actualisatie toe kan zijn of waarna de genomen opties geconfermeerd worden. De verlenging wordt aangevraagd bij de administratie, zo niet ambtshalve afgesloten.

Art. 13. Aan een betrokken regionaal of lokaal bestuur kan, met het oog op de uitvoering van werkzaamheden, voor de opmaak van een herwaarderingsplan voor een beschermd stads- of dorpsgezicht of een gedeelte ervan een onderhoudspremie worden toegekend als er meerdere premienemers bij betrokken zijn. Als een ontwerper wordt aangesteld, kan de minister een onderhoudspremie toekennen van 80 % van de goedgekeurde raming, met een maximumpremie van 5.000 euro. Als het herwaarderingsplan wordt opgemaakt in eigen beheer wordt een forfaitaire vergoeding van 1.500 euro vastgelegd. De premie kan worden toegekend door de minister nadat de documenten overeenkomstig artikel 4 en artikel 12, § 2, zijn ingediend en goedgekeurd bij de administratie.

HOOFDSTUK IV. — *Slotbepalingen*

Art. 14. Bij niet-naleving van de bepalingen van dit besluit wordt de premie vervallen verklaard en niet uitbetaald. De krachtens dit besluit toegekende onderhoudspremie mag niet worden aangewend voor enig ander oogmerk dan dat waarvoor de premie wordt verleend.

Art. 15. Onderhoudswerkzaamheden aan beschermd onroerende erfgoederen die eigendom zijn van of vererfpacht zijn door de Belgische Staat of door andere federale instellingen, of aan beschermd erfgoederen waar diensten van de Belgische Staat of van andere federale instellingen zijn gevestigd, of die eigendom zijn van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, of van de openbare instellingen die onder hun beheer of onder hun toezicht staan, zijn uitgesloten uit het toepassingsgebied van dit besluit, met uitzondering van onderhoudswerkzaamheden die uitgevoerd zijn :

- 1° door regionale en lokale besturen;
- 2° door de Stichting Vlaams Erfgoed;
- 3° door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij;
- 4° aan onderwijsgebouwen die als monument of als stads- of dorpsgezicht beschermd zijn.

Art. 16. De brief waarbij de minister aan de premienemer meedeelt dat een onderhoudspremie wordt toegekend, geldt tevens als vergunning voor het uitvoeren van deze werkzaamheden overeenkomstig het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten.

Art. 17. Als de onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd door gespecialiseerde opleidingscentra of instellingen die zorgen voor de opleiding of voor de tewerkstelling van werkzoekenden, komen de personeelskosten alleen in aanmerking voorzover die niet worden betaald of gesubsidieerd door een overheidsinstelling.

De verantwoordelijke voor het opleidingscentrum of de instelling moet hiertoe op zijn eer een schriftelijke verklaring afleggen die bij de premieaanvraag gevoegd moet zijn.

Art. 18. Bij de onderhoudswerkzaamheden kunnen andere overheidsbijdragen, met uitzondering van een restauratiepremie, worden verleend. De gezamenlijke overheidsbijdragen, met inbegrip van eventuele Europese middelen, kunnen niet meer bedragen dan het gehele bedrag van de aanvaarde kostenraming.

Art. 19. Het besluit van de Vlaamse Regering van 29 september 1994 tot het instellen van een onderhoudspremie voor beschermd monumenten, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2000 en bij het besluit van de Vlaamse Regering van 1 maart 2002, wordt opgeheven.

Art. 20. Met betrekking tot de onderhoudspremies die werden toegekend vóór de inwerkingtreding van dit besluit blijven de bepalingen van het besluit dat van toepassing was bij de toekenning van de premie van toepassing.

Art. 21. De Vlaamse minister, bevoegd voor de Monumenten en de Landschappen, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 14 juli 2004.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
B. SOMERS

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Jeugd, Cultuur en Ambtenarenzaken,
P. VAN GREMBERGEN

TRADUCTION

MINISTÈRE DE LA COMMUNAUTE FLAMANDE

F. 2004 — 4794

[C — 2004/36757]

**14 JUILLET 2004. — Arrêté du Gouvernement flamand
fixant une prime d'entretien
pour des monuments et sites urbains et ruraux protégés**

Le Gouvernement flamand,

Vu l'article 11, § 9, du décret du 3 mars 1976 portant protection des monuments et des sites urbains et ruraux, modifié par les décrets des 18 décembre 1992 et du 21 novembre 2003;

Vu l'arrêté du Gouvernement flamand du 29 septembre 1994 instaurant une prime d'entretien pour des sites protégés, modifié par le décret du 30 juin 2000 et par l'arrêté du Gouvernement flamand du 1er mars 2002;

Vu l'accord du Ministre flamand chargé du Budget, donné le 12 mai 2004;

Vu l'avis 37 330/3 du Conseil d'Etat, donné le 22 juin 2004, en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat;

Sur la proposition du Ministre flamand des Affaires intérieures, de la Culture, de la Jeunesse et de la Fonction publique;

Après délibération,

Arrête :

CHAPITRE Ier. — Dispositions générales

Article 1er. Dans le présent arrêté, on entend par :

1° Ministre : le Ministre flamand chargé des Monuments et des Sites;

2° administration : le service du Gouvernement flamand chargé des monuments et des sites;

3° décret : le décret du 3 mars 1976 réglant la protection des monuments et des sites urbains et ruraux;

4° preneur de prime : le propriétaire ou le détenteur de droits réels ou le locataire qui est maître d'ouvrage des activités et qui en prend les frais à charge;

5° auteur de projet : la personne physique ou morale qui établit le projet du plan de revalorisation;

6° plan de revalorisation : un plan de gestion approuvé par le Ministre ou son délégué tel que fixé à l'article 11, § 9, 4°, du décret, dans lequel sont fixées les activités d'entretien et de revalorisation et leur conditions d'exécution que le Ministre ou son délégué désigne en vue du maintien, de l'entretien, de la réparation ou de l'amélioration des valeurs de l'ensemble ou d'une partie d'un site urbain ou rural protégé;

7° travaux d'entretien : travaux que le Gouvernement flamand ou son délégué désigne comme tels :

a) pour un monument protégé ou une partie de ce dernier et pour les éléments et caractéristiques du patrimoine : des travaux visant la conservation et la revalorisation durables, la prévention de délabrement et dévalorisation et un maintien urgent, comprenant les activités et services y compris les études de technique de matériaux et de stabilité, nécessaires pour pouvoir exécuter ces travaux et activités de façon efficace et professionnelle ainsi que les travaux et services d'accessibilité en de l'entretien;

b) établissement de plans de revalorisation en vue d'une revalorisation totale de sites urbains et ruraux protégés;

8° éléments et caractéristiques du patrimoine : dans les limites de sites urbains et ruraux protégés, un patrimoine non protégé comme monument, notamment le patrimoine immobilier marqué sur le plan de revalorisation comme étant les caractéristiques patrimoniaux particuliers (éléments structuraux) et/ou éléments caractéristiques du patrimoine (composantes visuelles) qui déterminent le propre caractère d'un site urbain ou rural et qui constituent les valeurs qui sont à la base de la protection;

9° octroi d'une prime d'entretien; la notification officielle au preneur de prime de l'arrêté du Ministre fixant le montant de la prime d'entretien;

10° administrations régionales : toutes les administrations désignées par le Gouvernement flamand comme telles, notamment les provinces, les séminaires épiscopaux, les fabriques d'église cathédrales et les administrations désignées comme administrations régionales par décret ou en vertu d'un décret;

11° administrations locales : toutes les administrations désignées comme telles par le Gouvernement flamand, notamment les communes, les associations de communes, les centres publics d'aide sociale, les intercommunales, les polders, les wateringues, les associations de polders et de wateringues, les organisations de logement social à l'exception des organisations des locataires, visées au décret du 15 juillet 1997 portant le Code flamand du Logement, fabriques d'église et toute autre personne de droit moral qui gère des biens immobiliers pour l'exercice d'un culte public ou des associations de libres penseurs, ainsi que les administrations désignées comme administrations locales par décret ou en vertu d'un décret;

12° administration maître d'ouvrage : l'administration régionale ou locale qui est le maître d'ouvrage des travaux d'entretien;

13° estimation des frais : travaux avec mention des quantités nécessaires concernées et leur coût présumé. Une offre peut être considérée comme étant une estimation des frais;

14° postes : une description détaillée des matériaux et services à fournir et des activités d'entretien à exécuter;

15° travaux supplémentaires et complémentaires : travaux complémentaires qui excèdent les quantités présumées de l'estimation des frais agréée ou qui n'y sont pas mentionnés;

16° travaux en moins : activités pour lesquelles il y a moins de travaux ou pour lesquelles sont utilisées de moins importantes quantités que celles mentionnées dans les quantités présumées de l'estimation des frais agréée;

17° travaux forfaits : travaux d'entretien qui peuvent faire l'objet d'une prime d'entretien sur base forfaitaire. Le Ministre fixe la liste des travaux pouvant faire l'objet d'une fixation forfaitaire des frais pour les travaux qui sont pris en considération pour le calcul de l'ensemble ou d'une partie de la prime d'entretien.

CHAPITRE II. — *Primes d'entretien*Section 1re. — Champ d'application

Art. 2. Dans les limites de crédits affectés à cet effet et inscrits au budget de la Communauté flamande, le Ministre peut accorder une prime d'entretien pour des travaux d'entretien qui améliorent la conservation durable de monuments, sites urbains et ruraux protégés, pour des monuments protégés y compris les biens culturels qui en font partie intégrante, notamment l'équipement et les éléments décoratifs y appartenant, pour autant que ces travaux maintiennent ou renforcent les valeurs patrimoniales.

Art. 3. Les travaux suivants peuvent faire l'objet d'une prime d'entretien :

1° aux monuments, éléments et caractéristiques patrimoniaux protégés pour autant que ces éléments et caractéristiques patrimoniaux sont mentionnés dans le plan de revalorisation approuvé, les travaux d'entretien généraux suivants :

a) réparation de toitures, bouchage et étanchement de fuites;

b) enlèvement des mousses de toitures, entretien, réparation et pose de gouttières, tuyauteries d'évacuation et égouts;

c) améliorer l'accessibilité de gouttières à l'aide de lucarnes et de tabatières judicieusement placées ainsi que l'accessibilité aux gouttières placées à grande hauteur;

d) réparation ou pose de crochets et de taquets d'échelles et trous de boulin;

e) mesures contre les intempéries et contre la pollution animalière;

f) lutte contre le xylophage, les moisissures, les champignons et l'humidité;

g) entretien et réparation de façades ou de parties de façades à l'aide maçonneries, d'enduits, de joints et en apposant des couches de finition telles que les revêtement d'argile, la peinture, le vernis, la dorure, l'étamage et l'argentage;

h) réparation, remplacement ou repose menuiseries historiques telles que les portes, châssis, volets, constructions de gouttières, planchéage y compris la serrurerie et les vitrages;

i) nettoyage et réparation de vitraux et de leurs structures portantes;

j) nettoyage, enlèvement de mousses, hydrofugage et traitement contre l'humidité ascendante de murs et de tout autre élément constructif, ainsi que tout autre traitement à l'aide de produits hydrofuges et de produits renforçant les matériaux;

k) couverture et protection de sculptures sensibles au gel;

l) renforcement de fondations;

m) mesures urgentes en vue d'assurer la stabilité;

n) mesures contre la corrosion, le délabrement et la dégradation de matériaux;

o) retouche, réparation ou remplacement de matériaux ou éléments érodés;

p) mesures de protection contre le vol et contre les dégradations délibérées ou fortuites;

q) entretien, réparation et gestion d'éléments caractéristiques tels que les surfaces d'eau, étangs, bassins d'eau, cours d'eau, douves, fossés et rigoles et éventuellement l'enlèvement de matériaux, siphons, parois de soutènement, talus, chemins et sentiers, avenues, rangées d'arbres, groupes d'arbres et d'arbustes, arbres et arbustes solitaires, haies, feuillus, bordures fleuries et parterres, petits ponts, murs de jardin et de quai, palissades, clôtures, pergolas, tonnelles, ornements de jardin et de parc et mobilier de jardin et de parc;

r) entretien, réparation et gestion de petits éléments de site;

s) l'entretien, la réparation et la gestion des plantations sur les parcelles à végétations ligneuses, tels que les bois de parc, peuplements forestiers de taillis et de taillis sous futaie, fourrés;

t) l'entretien, la réparation et la gestion de types de végétation ouverte, tels que les pâturages et bruyères permanentes historiques, entre autres par le broutement, le fauchage et le coupage de mottes y compris de l'évacuation des produits du broutement, fauchage et coupage de mottes, la pose de barrières et d'abris de bétail;

u) l'entretien, la réparation et la gestion de talus et digues en terre;

v) la taille, l'étêtage, la pose de tuteurs et l'entretien d'arbres, arbustes et haies;

w) l'évacuation de parties non vendables d'arbres, tels que les taillis et troncs d'arbre, dans le cadre de la gestion de peuplements forestiers de taillis et de taillis sous futaie et de la gestion de conversion et dans les bois de parc;

x) la construction ou la pose d'une petite remise d'outils dans les jardins et parcs nécessaires pour les activités de maintien et d'entretien;

y) activités et services en vue des études de matériaux, de techniques et de stabilité;

z) l'exécution d'autres activités visant à éviter la dévalorisation et à maintenir et à entretenir le site protégé;

2° en outre, aux monuments protégés :

a) travaux d'entretien à l'intérieur ou aux biens culturels qui en font partie intégrante, notamment les équipements et les éléments décoratifs, tels que l'entretien et la conservation de décoration intérieure, de statues, peintures, la fixation et la réparation de peintures et de couches de finition sur les murs et plafonds, lambris, menuiseries, peintures historiques sur les éléments de grande valeur, cheminées, stuc, terre cuite, soie, cuir, textile et papier;

b) entretien et exécution de travaux de réparation urgents aux escaliers, revêtements de sol et plafonds;

3° en outre, aux monuments protégés, pour les primes d'entretien accordées aux pouvoirs locaux et régionaux :

a) entretien (y compris avec contrat d'entretien), réparation et remplacement d'installations électriques et de chauffage, systèmes de sécurité, installations d'éclairage, installations de conditionnement d'air en vue de la maîtrise de la température et de l'humidité, et d'autres équipements techniques tels que les installations de prévention de vol, incendie et de protection contre la foudre;

b) entretien, réparation, remplacement ou pose des équipements assurant l'accessibilité en vue de l'entretien et de la protection, notamment :

1) escaliers et passerelles fixes solides, ancrées en bas et en haut, suffisamment larges et pourvus de solides poignées et main courantes afin de pouvoir accéder à toutes les combles;

2) travaux en vue de rendre accessibles les socles de toiture, les toitures et voûtes en stuc (notamment les voûtes supérieures), le cas échéant, en créant des passages;

3) pose ou réparation de planchers solides dans les combles;

4) installation d'éclairage de secours suffisant et de prises électriques suffisamment étanches et mises à la terre;

c) mesures contre l'incendie, le vol, les dégradations délibérées ou fortuites, la foudre et les dégâts causés par l'eau;

d) protection de la voie publique et de ses utilisateurs contre la chute de pierres;

4° en outre, aux monuments protégés comme carillon, horloges de clochers et cloches :

a) mesures urgentes de protection en vue d'assurer la stabilité et la sécurité de la chaise de clocher;

b) entretien et réparation des axes de suspension, des points d'attache des battants et des poids d'horloge;

c) entretien et réparation de conduites électriques et des moteur d'entraînement;

d) réparation d'horloges et de carillons, nécessaire à une utilisation normale;

e) entretien et conservation de cadans, d'aiguilles et de mécanismes d'horloges de clocher;

f) entretien et conservation de cabines et de tambours de carillon et de caisses d'horloges;

5° en outre, aux monuments protégés comme orgues:

a) entretien et conservation des orgues, notamment le clavier, le sommier, la caisse et la laye;

b) entretien, réglage et conservation des mécanismes des orgues;

c) réparation de problèmes d'intonation et accord après des travaux de nettoyage et d'entretien;

d) renouvellement des soufflets en cuir et étanchéité à l'air des sommiers et des portes-vent;

e) conservation et renforcement des tuyaux de façade et intérieurs;

f) renouvellement des cuirs, membranes et ressorts et réparation des grilles, mécanismes et supports;

6° en outre, aux monuments protégés comme moulins:

a) entretien, réparation et réglage du mécanisme, des roues hydrauliques, des mécanismes de répartition, des ailes et du volant du moulin ainsi que de toutes les machines, outils et accessoires y appartenant;

b) travaux d'entretien et de réparation au bief amont et aval du moulin à eau;

7° en outre, aux monuments protégés comme patrimoine industriel : entretien, réparation ou réglage des machines, outils et de leurs accessoires.

Section 2. — Procédure de prime d'entretien

Sous-Section 1re. — Demande de prime d'entretien

Art. 4. Afin de pouvoir bénéficier de l'octroi d'une prime d'entretien, le preneur de prime doit introduire une demande auprès de l'administration.

La demande est envoyée par la poste ou délivrée contre récépissé et contient les éléments suivants en quatre exemplaires :

1° une demande motivée pour les travaux pour lesquels une prime d'entretien est demandée;

2° une description et une estimation des frais ou offre(s) des travaux, si nécessaire accompagnée de photos et plans explicatifs. Les photos et les plans en un seul exemplaire;

3° une proposition du mode d'attribution des travaux ou une proposition de faire exécuter les travaux en propre gestion; les administrations publiques agissent conformément à la législation sur les marchés publics;

4° une déclaration relative au titre de propriété. Lorsque le preneur de prime est un locataire, l'autorisation du propriétaire permettant l'exécution des travaux doit être jointe;

5° une déclaration relative à la T.V.A. (ne s'applique pas aux administrations publiques); A la demande est jointe la preuve que le preneur de prime ne peut pas récupérer la T.V.A., ainsi que la mention que du pourcentage ou des pourcentages de la T.V.A. et leur proportion éventuelle.

Sous-Section 2. — Attribution de la prime d'entretien

Art. 5. L'administration vérifie si la demande peut faire l'objet d'une prime d'entretien et communique le résultat de cette vérification dans les soixante jours au demandeur.

1° lorsque le dossier peut faire l'objet d'une approbation, la date à laquelle le dossier a été introduit auprès de l'administration vaut comme date de demande; Le Ministre accorde la prime d'entretien. L'administration notifie le preneur de prime par écrit de l'octroi de la prime. Les travaux ne peuvent être entamés qu'après l'octroi de la prime par le Ministre faute de quoi la prime sera refusée d'office;

2° lorsque le dossier est jugé être incomplet ou lorsque les garanties d'une exécution experte sont jugées être insuffisantes, cela est communiqué au demandeur avec la mention, et dans quel sens, que le dossier doit être adapté afin de pouvoir faire l'objet d'une approbation; Une nouvelle demande répondra à ces remarques.

Art. 6. En application du présent arrêté, une seule prime d'entretien peut être octroyée par année civile par bien immobilier protégé ou par partie de ce dernier formant un ensemble en soi, à l'exception des monuments protégés pour lesquels une prime complémentaire peut être demandée pour des travaux d'entretien à l'intérieur ou aux biens culturels qui en font partie intégrante, notamment les propres équipements et éléments décoratifs.

Art. 7. § 1er. La prime d'entretien s'élève à 40 % de l'estimation des frais agréée faisant l'objet d'une subvention, cette dernière s'élargissant à au moins 1.000 euros et au plus à 30.000 euros hors T.V.A., lorsque le preneur de prime est une personne physique, une personne de droit privé, une administration locale ou régionale ou une régie autonome provinciale ou communale à personnalité morale.

Un pourcentage de 80 % sur une estimation maximale de 30.000 euros s'applique aux monuments mentionnés à l'article 16, § 2, de l'arrêté du Gouvernement flamand du 14 décembre 2001 instaurant un régime de prime pour les travaux de restauration aux monuments protégés.

§ 2. La prime d'entretien est calculée sur la base de l'estimation des frais agréée, majorée de la T.V.A., pour autant que le preneur de prime fournit la preuve qu'il ne peut pas récupérer la T.V.A.

§ 3. Lorsque les travaux d'entretien sont exécuter en propre gestion, seuls les frais pour la fourniture de matériaux et pour la location d'appareils et échafaudages entrent en ligne de compte, également T.V.A. incluse.

Art. 8. Les travaux pour lesquels une prime d'entretien est accordée, doivent entièrement être exécutés. Au plus tard dans un délai de deux ans après la date de l'attribution, les travaux doivent être exécutés et provisoirement réceptionnés et le paiement doit être demandé à l'administration. Lorsqu'il n'y a pas été satisfait à cet condition, le preneur de prime est supposé de renoncer de droit à la prime qui dans ce cas ne sera pas payée.

Art. 9. Lors de l'exécution des travaux, aucune modification, omission ou ajout ne peuvent être apportés à la liste des travaux approuvés sauf après approbation écrite du Ministre et en tout cas, sans transgression du montant attribué.

Art. 10. Lors du règlement de la prime d'entretien approuvée, le preneur de prime prend les frais supplémentaires pour les travaux en plus et complémentaires à sa charge lorsque le montant du règlement final est supérieur à celui sur la base duquel la prime a été calculée.

Lorsque le montant final des travaux de gestion est inférieur à celui sur la base duquel la prime a été calculée, la prime est diminuée proportionnellement.

Art. 11. La prime d'entretien est payée en une fois après présentation de la totalité des factures réglées et après que le Ministre ou son délégué a constaté que les travaux ont été terminés et exécutés suivant les règles de l'art. Au moment du paiement, le montant payé ne dépassera pas les dépenses pour lesquelles des factures valables ont été présentées.

CHAPITRE III. — *Revalorisation de sites urbains et ruraux protégés*

Art. 12. § 1er. En ce qui concerne la revalorisation de sites urbains ou ruraux ou de parties de ces derniers formant une entité en soi, un plan de revalorisation peut être dressé par ou sur ordre du (des) preneur(s) de prime ou par l'administration local ou régional. Uniquement dans le cas où il a approuvé un plan de revalorisation, le Ministre peut accorder une prime d'entretien en vue de travaux aux éléments et caractéristiques patrimoniaux conformément aux dispositions des articles 4 à 11 compris, pour autant que ces travaux soient mentionnés dans le plan de revalorisation approuvé.

§ 2. Le plan de revalorisation doit au moins envisager une plus-value significative des valeurs du site urbain ou rural et comprend au moins :

1° le plan cadastral avec délimitation du site urbain ou rural, mentionnant la partie pour laquelle un plan de revalorisation est dressé ainsi que les monuments protégés;

2° la constatation, la description et la justification des objectifs de revalorisation résultant des valeurs qui sont à la base de la protection;

3° la liste des caractéristiques patrimoniales (composantes structurelles) et/ou éléments patrimoniaux (composantes visuelles) pouvant faire l'objet de travaux d'entretien, de maintien et de revalorisation;

4° lorsque c'est pertinent en matière des mesures envisagées vis-à-vis des caractéristique et/ou éléments patrimoniaux :

a) un inventaire de la situation actuelle du site urbain et rural protégé;

b) une enquête axée sur le fond historique et les archives;

5° l'énumération et la justification des mesures concrètes nécessaires à la revalorisation d'une partie ou de l'ensemble du site urbain ou rural, liées à une liste de travaux d'entretien spécifique qui peuvent faire l'objet d'une prime d'entretien sur la base de l'article 3, 1°;

6° une énumération éventuelle dans un tableau joint au plan de revalorisation des travaux forfaitaire pouvant faire l'objet de l'octroi d'une prime. Une estimation mentionne les travaux avec montants correspondants pour lesquels le calcul forfaitaire est proposé.

§ 3. Un plan de revalorisation a une durée de validité d'au maximum 10 ans, durée après laquelle le plan pourrait faire l'objet d'une évaluation ou actualisation ou après laquelle les options prises pourraient être confirmées. La prolongation est demandée à l'administration, sinon conclue d'office.

Art. 13. Une prime d'entretien peut être accordée à une administration régionale ou locale concernée en vue de l'exécution des travaux, de l'établissement d'un plan de revalorisation d'un site urbain ou rural ou une partie de ce dernier lorsque plusieurs preneurs de prime sont concernés. Lorsqu'un auteur de projet est désigné, le Ministre peut accorder une prime d'entretien à concurrence de 80 % de l'estimation, limitée à une prime maximale de 5.000 euros. Lorsqu'un plan de revalorisation est dressé en propre gestion, une indemnisation de 1.500 euros est fixée. La prime peut être accordée par le Ministre après introduction des document conformément aux articles 4 et 12, § 2, et approbation par l'administration.

CHAPITRE IV. — *Dispositions finales*

Art. 14. En cas de non respect des dispositions du présent arrêté, les primes sont déclarées échues et ne seront pas payées. La prime d'entretien accordée en vertu du présent arrêté ne peut pas être utilisée à d'autres fins que celles pour lesquelles la prime est accordée.

Art. 15. Les travaux d'entretien à des biens patrimoniaux immobiliers protégés qui sont la propriété de ou mis en bail emphytéotique par l'Etat belge ou autres institutions fédérales, ou à d'autres biens patrimoniaux protégés dans lesquels sont établis des services de l'Etat belge ou d'autres institutions fédérales, ou qui sont la propriété de la Communauté flamande ou de la Région flamande, ou d'institutions publiques qui ressortent de leur gestion ou contrôle, sont exclus du champ d'application du présent arrêté à l'exception des travaux d'entretien qui ont été exécutés :

1° par les administrations régionales et locales;

2° par la "Stichting Vlaams Erfgoed";

3° par la "Vlaamse Huisvestingsmaatschappij";

4° aux bâtiments d'enseignement qui sont protégés comme site urbain ou rural.

Art. 16. La lettre par laquelle le Ministre communique au preneur de prime qu'une prime d'entretien est accordée, vaut également comme autorisation en vue de l'exécution de ces travaux conformément à l'arrêté du Gouvernement flamand du 17 novembre 1993 fixant les prescriptions générales en matière de maintien et entretien des monuments et sites urbains et ruraux.

Art. 17. lorsque les travaux d'entretien sont exécutés par des centres ou des institutions de formation spécialisés qui assurent la formation ou l'emploi de demandeurs d'emploi, les frais de personnel n'entrent en ligne de compte que pour autant que ces derniers ne soient pas payés ou subventionnés par une institution publique.

Le responsable du centre ou de l'institution de formation doit faire une déclaration écrite sur l'honneur qui doit être jointe à la demande de prime.

Art. 18. Pour les activités de gestion, d'autres aides peuvent être accordées par l'autorité, à l'exception de la prime de restauration. L'ensemble des aides publiques, y compris les éventuels moyens européens, ne peut pas être supérieur au montant total de l'estimation des frais agréée.

Art. 19. L'arrêté du Gouvernement flamand du 29 septembre 1994 instaurant une prime d'entretien pour des sites protégés, modifié par le décret du 30 juin 2000 et par l'arrêté du Gouvernement flamand du 1er mars 2002, est abrogé.

Art. 20. En ce qui concerne les primes d'entretien accordées avant l'entrée en vigueur du présent arrêté, les dispositions de l'arrêté en vigueur au moment de l'octroi de la prime, restent d'application.

Art. 21. Le Ministre flamand ayant les Monuments et les Sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, le 14 juillet 2004.

Le Ministre-Président du Gouvernement flamand,
B. SOMERS

Le Ministre flamand des Affaires intérieures, de la Culture, de la Jeunesse et de la Fonction publique,
P. VAN GREMBERGEN

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

N. 2004 — 4795

[S — C — 2004/36879]

19 NOVEMBER 2004. — Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de rechtsopvolging naar aanleiding van de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap De Scheepvaart, en naar aanleiding van de kwalificatie van de N.V. Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen waarvan de naam wordt gewijzigd in Waterwegen en Zeekanaal als publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap

De Vlaamse Regering,

Gelet op het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003, inzonderheid op artikel 35;

Gelet op het decreet van 4 mei 1994 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht, gewijzigd bij de decreten van 8 juli 1997, 7 juli 1998, 8 december 2000 en 2 april 2004;

Gelet op het decreet van 2 april 2004 betreffende de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap De Scheepvaart;

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de Begroting, gegeven op 5 mei 2004;

Gelet op het advies 37.69413 van de Raad van State, gegeven op 19 oktober 2004, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening en van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur;

Na beraadslaging,

Besluit :

HOOFDSTUK I. — *Definities*

Artikel 1. Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

1° het kaderdecreet : het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003;

2° De Scheepvaart : het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, bedoeld in artikel 3, § 1, van het decreet van 2 april 2004 betreffende de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap De Scheepvaart;

3° Waterwegen en Zeekanaal : het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, bedoeld in artikel 3 van het decreet van 4 mei 1994 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht;

4° het decreet De Scheepvaart : het decreet van 2 april 2004 betreffende de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap De Scheepvaart;

5° het decreet Waterwegen en Zeekanaal : het decreet van 4 mei 1994 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht;

6° het beheer : alle daden in functie van artikel 5 van het decreet Waterwegen en Zeekanaal en artikel 5 van het decreet van De Scheepvaart, behoudens daden van vervreemding.